

ETICKÝ KODEX

Asociace Somatic Experiencing České republiky, z.s. (zkratka „ASE ČR“)

Úvod

Somatické prožívání (*Somatic-Experiencing*®) je koncept, který je dle základní profesní kvalifikace aplikován při zvládnání stresujících událostí. Základní kvalifikace je vstupním předpokladem pro účast na tréninku v Somatic Experiencing® (SE).

Členové spolku ASE ČR se zavazují aplikovat metodu Somatické prožívání v rámci odborné kompetence své profese (např. ve fyzioterapii, lékařství, psychoterapii, první pomoci, při práci s Feldenkreisovou metodou, při kraniosakrální terapii, sociální práci, mediaci, apod.). Každý praktikant Somatického prožívání (SEP) a/nebo člen spolku ASE ČR je vázán kromě níže uvedených etických směrnic také směrnicemi svého oborového a/nebo profesního sdružení v souladu s právním řádem ČR.

Každý člen ASE ČR se zavazuje dodržovat profesně-etické zásady uvedené v níže uvedených článcích.

Etické směrnice doplňují stanovy ASE ČR

Etické zásady ASE ČR

I. Obecné etické zásady

1. Aplikace SE-konceptu se zaměřuje na zvládnání stresujících zážitků, které se často vyznačují překročením hranic u klientů/klientek. Při provázení traumatizovaného člověka je proto kladen zvláštní důraz na ochranu příslušné individuální hranice. Každý/á praktikant/ka Somatic Experiencing® (SE) se zavazuje respektovat profesně-etické zásady, nezneužít závislosti klientů/klientek, chránit poradenský popř. terapeutický vztah a zaručit vlastní kompetentnost.
2. Úkolem praktikantů SE-konceptu je připravit se odpovídajícím způsobem na zvýšené nároky, které vyžaduje zvládnutí psychických traumat a provést preventivní opatření. Dále musí spolehlivě a bezpečně nastavit hranice poradenského popř. terapeutického prostoru a tyto zachovat. Odpovědnost za uvedené nekončí ukončením pracovního vztahu.
3. Tyto etické zásady platí stejným způsobem i pro vztahy v rámci intervizí, peer-skupin, pro supervize kolegů/kolegyň, účastníků studia a také v rámci výzkumu.

II. Speciální etické zásady

Certifikovaný/á praktikant/ka Somatického prožívání (*Somatic Experiencing® Practitioner*) dále uváděn/a jako

SEP) a/nebo člen ASE ČR, musí zvláště respektovat následující zásady:

1. Vytvoření vztahu ke klientkám či klientům

SEP respektuje vždy důstojnost a integritu klienta/klientky.

- SEP je povinen zabezpečit poradenský popř. terapeutický proces prostřednictvím abstinence. Z toho vyplývá, že nikdy nezneužije své autority a profesních kompetencí pro získání výhod prostřednictvím svého klienta/klientky nebo jeho/její rodiny.
- K tomuto náleží jakákoli forma přijetí přízně finančního nebo jinak materiálního charakteru, která neodpovídá poskytnutému výkonu.

- Nenechává sexuální vztah ke klientům /klientkám a neprovozuje s nimi během či po SE-práci úkony sexuálního a erotického charakteru a ani tyto nepřipustí.
- Ve smyslu abstinenčního příkazu je nepřipustné, pokud SEP realizuje své vlastní potřeby emocionálního, sexuálního, ekonomického a sociálního charakteru zneužívajícím způsobem – a to i tehdy, když si to klient/klientka vědomě přeje.
- Pro SEP platí abstinenční příkaz dále i po ukončení terapeutického vztahu, a to nejméně 3 roky.
- K odpovědnostem SEP patří také spolehlivost, jasné domluvy termínů, vytvoření podmínek pro terapii a honorář, stejně tak jako zásadní informační a vysvětlovací povinnost.
- Ve zvýšené míře platí vysvětlovací povinnost v souvislosti s tělesnými doteky:
 - Je třeba objasnit způsob, místo a zamýšlený efekt doteku, a to dříve než je klient/klientka požádán/a o souhlas.
 - Pro tělesné doteky je nutný jednoznačný souhlas klienta/klientky.
 - Vysvětlovací povinnost platí také v rámci sebevnímání a supervize kolegů/kolegyň a účastníků studia v rámci kolegiální intervize a také výzkumu.

2. Povinnost mlčení a ochrana údajů

SEP se zavazuje k zachování profesního tajemství a k aktivní ochraně jemu/jí svěřených informací.

- Zachází důvěrně s informacemi o osobách a institucích, které získá v souvislosti se svou profesní činností.
- Předávání takových informací je povoleno pouze tehdy, pokud je to v zájmu příslušné osoby a s jejím výslovným souhlasem.
- Pokud je předávání informací předepsané zákonnými ustanoveními a/nebo bylo nařízeno odpovědným úřadem, musí být tato skutečnost sdělena příslušným osobám, a to včetně důvodu poskytnutí a obsahu informace.
- Videozáznamy a audiozáznamy např. pro účely supervize či výzkumu smí být pořizovány pouze s předchozím písemným souhlasem klienta/klientky.
- SEP zajistí, aby veškerá dokumentace obsahující důvěrné informace, byla chráněna před přístupem třetí osoby.
- SEP respektuje informační a vysvětlovací povinnost vůči své/mu klientovi/klientce z vědeckého a profesně-etického hlediska.
- Se sdělením klienta/klientky zachází SEP důvěrně, a to i po jeho/jejím úmrtí, pokud zákonná ustanovení nenařizují něco jiného.
- Povinnost zachování diskrétnosti a mlčenlivosti platí i pro následující situace:
 - Peer skupiny, intervize, supervize a kolegiální porady, tak jako ve vzdělávacím či čistě kolegiálním kontextu.
 - Vědecká zveřejnění
 - Výzkumné projekty o Somatic Experiencing® (SE)
 - Předběžná ochrana údajů při možné pracovní neschopnosti či úmrtí SEP s ohledem na všechny záznamy o klientech/klientkách.
- Ve skupinových situacích platí pro povinnost zachování diskrétnosti a mlčenlivosti body doplňující výše uvedené:
 - Účastníci vzdělávacích skupin, intervizních popř. supervizních a/nebo peer skupin zachovávají vzájemnou důvěrnost a nepředávají informace o členech skupiny dále třetím osobám.
 - Videozáznamy a audiozáznamy se smějí pořizovat pouze se souhlasem všech členů skupiny.
 - Použití videonahrávek z demo-sezení je povoleno výlučně k učebním či výzkumným účelům a vyžaduje zvláštní písemný souhlas účinkujících. Zbavení mlčenlivosti je v rámci SE-tréninků opatřeno lektory separátně.

V ostatních ohledech platí pravidla oborových či profesních sdružení vztahujících se k oblasti této činnosti, v souladu s právním řádem ČR a v souladu se zákonně stanovenými podmínkami prolomení povinné mlčenlivosti.

3. Profesní kompetence

Zodpovědné zacházení při aplikaci Somatic Experiencing® (SE) vyžaduje odborné kompetence, stejně jako spolehlivou schopnost umět regulovat vlastní aktivaci.

- SEP se průběžně informuje o právních podmínkách své profesní činnosti.
- SEP pracuje v souladu s úrovní svého odborného vzdělání a odborných kompetencí. Převezme pouze ty úkoly, u kterých ví, že má potřebnou kompetenci je uchopit a dovézt k uzavření, které je v zájmu klienta. Pokud si v průběhu terapeutického procesu uvědomí, že narazil na své profesní limity, odešle klienta k jinému kolegovi nebo vyhledá podporu a vyjasnění situace v supervizi, či intervizi se zkušenými kolegy.
- Člen ASE ČR dodržuje hranice svých kompetencí i v oblasti veřejných prohlášení. Názory, které člen prezentuje na veřejnosti by měly být informované, etické, korektní, nezavádějící a neměly by vést k vytváření falešné reklamy.
- SEP si při výkonu svého povolání uvědomuje své osobní limity. Je povinen pečlivě zvážit, zda mu jeho vlastní zdravotní a psychický stav dovoluje vykonávat práci kompetentně a zodpovědně. Člen ASE ČR vyhledá vlastní individuální terapii v případě výkyvů ve své práci, jako jsou osobní krize, znaky vyhoření a těžkosti v udržení hranic vztahů s klienty.
- Člen ASE ČR má právo odmítnout péči o klienta z odborných, pracovních, nebo osobních důvodů. V případě, že klienta odmítne, navrhne mu jinou formu péče. Při odmítnutí klienta dbá na to, aby toto provedl s úctou a respektem ke klientovi, způsobem, který není zraňující či ponižující.
- SEP se účastní na vlastní odpovědnost vhodných vzdělávacích akcí
 - supervizi a/ ■ intervizi.
- SEP omezuje svou činnost na rámec svých kompetencí a příp. požádá o radu své kolegy/ně či jiné odborníky. Je také případně připraven k další osobní sebezkušenosti (aby zpracoval svou vlastní psychickou zátěž).
- Při narušení schopnosti jednat např. v případě nemoci nebo při zaujatosti provede SEP přiměřená opatření.

4. Kolegiální chování

SEP se chovají ke svým profesními kolegům/kolegyním s respektem, nekritizují nevěcně jejich profesní konání a vystříhají se diskriminujících výroků. Mají na zřeteli, že konflikty mezi kolegy se řeší fair a bez zneužití moci. Tento postoj respektující hodnoty platí také pro další terapeutické metody.

5. Výzkumný záměr

Výzkumné záměry, které Somatic Experiencing® (SE) zahrnují jako součást výzkumu, mohou být realizovány pouze se souhlasem Etické komise ASE ČR a v souladu s platnými právními normami ČR.

K etickým závazkům každého SEP a/nebo člena spolku ASE ČR patří respektovat duchovní vlastnictví (např. výzkumné myšlenky, výsledky a práce) druhé osoby a v případě jeho povoleného použití jej jako takové označit formou standardní citační normy.

III. Postup při porušení etických zásad

Každý člen ASE ČR je zavázán dodržovat etické směrnice. Při upozornění na porušení etických směrnic se šetření věci ujímá Etická komise.

IV. Pravidla Etické komise

Etická komise je ustavena Valnou hromadou. Etickou komisí tvoří 5 osob a je jmenována pro období 4 let. Každý člen Etické komise je volen Valnou hromadou na návrh Předsednictva ASE ČR. V komisi mají být zastoupena obě pohlaví a profesní skupiny s psychoterapeutickou a bodytherapeutickou specializací. Členem Etické komise může být zvolen člen ASE ČR, který má nejméně sedmiletou praxi v rámci činnosti akreditované profese (např. ukončené vzdělání jako fyzioterapeut, učitel Feldkreisovy metody, lékař, psychoterapeut, kraniosakrální terapeut), minimálně pětiletou supervidovanou přímou SE praxi s klientem, vhodné je VŠ vzdělání v pomáhajících profesích. Opětovné zvolení člena etické komise je možné.

Etická komise je

- o kontaktním partnerem pro klienty/klientky a účastníky studia SE, kteří se kvůli možnému překročení hranic v rámci SE-práce dostali do úzkých a
- o také kontaktním partnerem pro SEP, kteří potřebují poradit a buď se sami nacházejí v eticky pochybné situaci, nebo se dozvěděli o možném etickém pochybení některého ze SEP.

Etická komise nabízí v případě otázek a problémů orientaci a na první místo staví dialog. Členové etické komise jsou vůči třetím osobám zásadně zavázáni mlčenlivostí. Při udání podnětu vedou rozhovory vždy nejméně dva členové etické komise, přičemž minimálně 1 člen komise je zástupcem profese, která je podnětem dotčena. Po vyslechnutí obou stran vypracují postup pro řešení stížnosti.

Může se při tom jednat o nabídku mediace či o vypracování sankcí, které mohou sahát od vyslovení důtky přes dočasné či trvalé vyloučení ze SE-spolku a/nebo odebrání certifikace certifikační autoritou až po trestní oznámení. Komise rozhoduje jednoduchou většinou, přičemž se musí účastnit nejméně tři členové. Vypracované sankce jsou Předsednictvu doporučeny k provedení. Pokud jedna ze zúčastněných stran vysloví podezření ze zaujatosti některého z členů komise, rozhodne o návrhu zaujatosti Předsednictvo spolku ASE ČR. V případě zaujatosti některého z členů jej ve funkci nahradí zástupce/zástupkyně. Členové komise se v případě potřeby mohou obrátit o externí právní či kolegiální pomoc. Vzniklé náklady je třeba řešit s pokladníkem/pokladní spolku ASE ČR.

Předsednictvu je vyhrazeno o případu informovat příslušná profesní sdružení. Etickou komisí lze kontaktovat písemně prostřednictvím kanceláře ASE ČR nebo přímo prostřednictvím webových stránek spolku.